

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

КАФЕДРА МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Силабус навчальної дисципліни

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ

Освітній рівень   другий (освітньо-професійний)

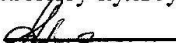
Галузь знань   02 Культура і мистецтво

Спеціальність   028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітня програма   Менеджмент соціокультурних проєктів

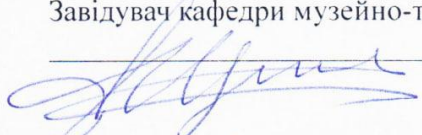
Силабус склав: доктор культурології, професор кафедри культурології та медіа комунікацій КРАВЧЕНКО Олександр Васильович

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р
Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.
Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Сучасні стратегії культурної політики
Викладач (-і)	<i>Кравченко Олександр Васильович</i>
Профіль викладача (-ів)	olexandr.kravchenko@xdak.ukr.education
Контактний телефон та e-mail	0957879011 olexandr.kravchenko@xdak.ukr.education
Інформація про консультації	Онлайн-консультації через профіль викладача
Логіка вивчення курсу	Прореквізити: вивчення дисципліни передбачає наявність базових знань з історії та теорії культури, соціології, політології. Постреквізити: вивчення курсу корелює з менеджменту сучасних культурних практик.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна "Сучасні стратегії культурної політики" є обов'язковим компонентом освітньої програми, який призначений для поглиблення розуміння здобувачами основних принципів та моделей формування культурної політики. Курс спрямований на поглиблення знань щодо фундаментальних основ взаємозв'язку культури та політики, розмаїття конкретних форм його реалізації. Розкриваються особливості політичного регулювання культурних процесів. Аналізуються зміст та способи реалізації провідних культурних стратегій.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Сформувати системне розуміння сучасних стратегій культурної політики як механізму забезпечення соціодинаміки культури. Надати уявлення про механізми ухвалення рішень у сфері культурної політики в різних країнах; про різні підходи до управління культурними процесами; про моделі реалізації культурної політики.

4. КОМПЕТЕНЦІЇ

ЗК4 Здатність приймати обґрунтовані рішення
ЗК6 Здатність працювати в міжнародному контексті
ФК1 Здатність визначати напрями досліджень для розвитку соціокультурної діяльності
ФК7 Здатність здійснювати експертизу та надавати консультаційну допомогу у розробленні соціокультурних проектів і програм

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистісного розвитку.

ПР5. Використовувати міждисциплінарний підхід до вирішення складних задач і проблем соціокультурної діяльності.

ПР9. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, соціокультурних стратегій і проектів державною та іноземною мовами.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Курс належить до числа професійних та практичних освітніх компонентів освітніх програм «Менеджмент соціокультурних проектів», «Культурні дослідження», «Журналістика»
Формат курсу	денна форма навчання, 2 семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. на тиждень -30 Самостійної роботи студента - 60
Технічне і програмне забезпечення	Використання обладнання навчальної лабораторії з проблем культурології (ауд. 5, к 5) для показу відеоматеріалів, презентацій. Проведення окремих контрольних форм, перевірка завдань для самостійної роботи та консультування через профіль викладача.
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, дальтон-план (самостійне виконання завдань), контрольні заходи; Види: лекція, семінар, консультація Методи: проблемний виклад, частково-пошуковий – пошук фактичних матеріалів, дослідницький – самостійний пошук наукових, навчальних матеріалів за тематикою навчальної дисципліни.
Поточний контроль	Проводиться як усне опитування під час лекційних, семінарських занять та в онлайн-форматі, виступи студентів на семінарських заняттях, виконання завдань до самостійної роботи. Міжсесійний атестаційний контроль

Підсумковий контроль

Проводиться у формі семестрового екзамену з урахуванням результатів поточного контролю.
Під час виставлення підсумкової оцінки враховуються бали, набрані за виконання самостійної роботи та бали, набрані за екзаменаційну відповідь або тестування.
Враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських занять;
Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час підсумкового контролю є неприйнятним.
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
До екзамену допускаються здобувачі, які мають не менше 35 балів за виконання усіх форм завдань до самостійної роботи та участі в семінарах.
Відсутність на лекційних заняттях не є перешкодою для складання екзамену за наявності мінімальної кількості балів, необхідних для його допуску до екзамену.
До екзамену допускаються здобувачі, які мають не менше 35 балів за виконання усіх форм завдань до самостійної роботи та участі в семінарських заняттях.
У підсумковій оцінці можуть бути враховані професійні здобутки здобувача або результати наукової роботи за тематикою, яка корелює із змістом курсу.
Результати позааудиторної роботи здобувача, які можуть бути зараховані під час виставлення підсумкової оцінки, мають бути підтверджені документально та подані до початку сесії.
Можливим є зарахування результатів навчання в системі неформальної та інформальної освіти, які відповідають змісту курсу. Їх перелік має бути узгодженим до початку їх опанування

Політика курсу

Загальні політики:
Навчальний процес організовується на основі дотримання правил академічної доброчесності.
Виконання усіх видів робіт, передбачених програмою курсу має відбуватися вчасно. Завдання, виконані із запізненням, оцінюються нижчими балами.
Спілкування в аудиторії базується на принципах академічної свободи та взаємоповаги.
Зобувачі/ки і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
Мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої, які не використовуються у навчальних цілях, повинні бути вимкнені або переведені у беззвучний режим.
Вітається активна участь студентів у дискусіях на лекціях, семінарських заняттях чи зустрічах з фахівцями зі сфери

культурної політики.

Ноутбуки під час заняття в аудиторії можуть використовуватися лише для ведення нотаток, проведення презентацій на семінарських заняттях.

Під час проведення заняття в онлайн-середовищі здобувачі повинні застосовувати для входу свої справжні ім'я та прізвище і тримати камеру увімкненою.

Участь в занятті без камери дозволяється лише під час лекції. Під час семінарів камера обов'язково повинна бути включена. Під час семінарських занять кожен студент повинен мати власний пристрій доступу.

Студентам заборонено робити аудіо- та відеозаписи занять, а також викладати навчальні матеріали онлайн без погодження з викладачем.

При потребі на запит студентів викладач може призначити додаткову консультацію.

Усі матеріали, які надаватимуться викладачем для підготовки до занять (відеозаписи лекційних занять, скановані розділи підручників, авторські методичні розробки) призначені лише для використання з навчальною метою.

Передавання цих матеріалів стороннім особам або використання для інших цілей заборонено.

Навчальні політики:

Комунікація та групова співпраця є важливими передумовами для засвоєння знань і здобуття загальних та фахових компетентностей під час курсу.

Для виконання вимог курсу здобувачі/ки повинні відвідувати аудиторні заняття та виконувати усі домашні завдання.

Присутність на заняттях, оскільки вони вони передбачають діалог, є важливою і заохочується відповідними балами.

Пропуск заняття не звільняє від опанування відповідної теми самостійно з використанням наданих методичних матеріалів і списком літератури до теми.

Якщо здобувач/ка змушений пропустити заняття, він повинен завчасно попередити викладача про відсутність на занятті з поясненням причини.

Пропущений семінар можна відпрацювати шляхом письмової відповіді на питання до відповідної теми.

Усі навчальні завдання мають бути виконані самостійно.

	<p><i>Здобувачі/ки зобов'язані вчасно виконувати поставлені викладачем завдання.</i></p> <p><i>Письмові завдання мають бути виконані самостійно та продемонструвати вміння здобувача опрацьовувати джерела, аналізувати та логічно аргументувати власну точку, уміння застосовувати навички критичного мислення щодо результатів наукового аналізу культурних феноменів, порівнювати підходи щодо аналізу культури та визначати їх евристичний потенціал; застосовувати категорії культурології для ефективного аналізу соціальних практик</i></p> <p><i>Робота не має містити плагіату.</i></p> <p><i>Не допускається: використання результатів досліджень без посилань на джерела, механічне переписування словників та дидактичних текстів.</i></p> <p><i>Списування чи втручання в роботу іншого здобувача/ки під час виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт, тестувань є недопустимими.</i></p> <p><i>У разі застосування програм штучного інтелекту, у роботі мають бути відповідні позначки та пояснення, для чого саме вони використовувалися.</i></p> <p><i>Тексти, генеровані програмами штучного інтелекту, якщо це не передбачалося умовами завдання та у разі відсутності відповідних позначок, вважатимуться такими, що виконані не самостійно і будуть оцінені 0 балів.</i></p> <p><i>До іспиту не допускаються здобувачі, які пропустили більше, ніж 1/3 занять, та/або не набрали принаймні 30 балів.</i></p>
	<p>Особливості курсу:</p> <p><i>Тестова складова передбачає перевірку ступню розуміння здобувачем основних фактів, категорій, понять курсу у відповідності до мінімально необхідного рівня програмних результатів навчання.</i></p> <p><i>Дискусія вимагає уміння розуміти суть проблеми, шукати та аналізувати необхідну інформацію, вибудовувати на її основі аргументацію власного погляду на проблему, логічно викладати власну думку, вислуховувати іншу точку зору, робити вмотивовані висновки. Учасники мають бути готові продемонструвати уміння ставити доречні запитання, взаємодіяти з іншими учасниками, дотримуватися правил ведення дискусії.</i></p> <p><i>Методика проведення усної частини: дебати, круглий стіл, панельної дискусії (на вибір).</i></p>

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Семінарські	Сам. робота
Тема 1. Культура: основні підходи до визначення.	8	2		6
Тема 2. Політика та культура. Ідеологічні аспекти культурної практики.	8	2		6
Тема 3. Культурна політика як спосіб модернізації суспільства.	8	2		6
Тема 4. Типології моделей культурної політики.	10	2	2	6
Тема 5. Культурні стратегії: критерії визначення.	8	2		6
Тема 6. Культурні дилеми глобалізації та політичні практики.	10	2	2	6
Тема 7. Національно-культурна самобутність як парадигма культурної стратегії.	10	2	2	6
Тема 8. Мультикультуралізм як культурна стратегія.	10	2	2	6
Тема 9. Війна та культура. Культурні війни.	10	2	2	6
Тема 10. Глобальні культурні виклики. Культура як ресурс сталого розвитку.	8	2	2	6
Всього	90	20	10	60

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відвідування лекції/семінару	1 бал
Звіт про виконання кожного із завдань самостійної роботи	до 5 балів
доповідь на семінарському занятті	до 5 балів
участь в дискусії, обговоренні, відповідь на питання	до 3 балів
підсумковий контроль (екзамен)	до 40 балів

Схема нарахування балів, які отримують студенти

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	Підсумковий контроль	Сума
6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	6 балів	до 40	100

Нарахування балів за темами здійснюється з урахуванням відвідування занять, участі та виступів на семінарських заняттях, виконаних завдань до самостійної роботи

Мінімальна кількість балів з усіх видів занять, яка є достатньою для допуску до екзамену, складає 30 балів.

Підсумкова сума балів складається із суми балів з усіх видів навчальної роботи протягом семестру та балів, отриманих під час екзамену.

За відсутності здобувача на семінарських заняттях під час підсумкового контролю враховуються бали, які зараховані за виконання письмових робіт для самостійної роботи.

У разі, якщо сума балів за усі види навчальної діяльності протягом семестру є недостатньою для допуску здобувача до екзамену, йому можуть бути зараховані бали за виконання додаткових індивідуальних завдань за тематикою курсу.

Оцінювання здійснюється у залежності від якості виконаних видів освітніх активностей у межах від 0 до зазначеного граничного балу

У межах максимальних 60 балів за роботу в семестрі можуть бути враховані: Результати виконання індивідуальних завдань (дослідження, есе, презентації, проекти), - 20 балів

Як альтернативна форма певним видам робіт можуть бути зараховані результати неформальної освіти:

Сертифікат курсу «Культура та політика» на платформі “Prometheus”

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/culture-politics/> - 20 балів.

Участь у практичній діяльності з розробки культурної політики певного рівня за умови надання письмого підтвердження з боку замовника або уповноваженого органу влади – 15 балів

Бали підсумкового контролю нараховуються за тестову та усну частину (участь в дискусії) у пропорції 30/10.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура політика України: інституційні аспекти організації та реалізації	2
2	ЮНЕСКО: формування глобальної проблематики культурної політики.	2
3	Національно-визвольні стратегії культурної політики.	2
4	Стратегія мультикультуралізму: концепція, практика втілення, результати	2
5	Війна культур: зміст та форми.	2
6	Культура як ресурс сталого розвитку.	2

10. Теми для самостійної роботи

Теми для самостійного опрацювання та реферування:

Форма роботи: реферат.

Обсяг – 5-10 сторінок формату А4 зі списком використаних джерел

1. Культурні виміри Реформації та формування буржуазних культурних стандартів.
2. Стратегії культурної політики Людовика XIV.
3. Культурні стратегії Єлизавети I в Англії.
4. Культурні стратегії соціальних перетворень часів Буржуазної революції в Англії.
5. Стратегічний вимір культурних проектів Катерини II в Росії.
6. Культурна складова Великої Французької революції.
7. Культурні стратегії німецьких монархів часів Просвітництва.
8. Стратегічні напрями культурних новацій Наполеона Бонапарта.
9. Українські магнати як суб'єкти культурних стратегій XIV – XVI ст.
10. Культурні орієнтири та стандарти української шляхти XVI – XVII ст.
11. Культурні орієнтири української козацької старшини у XVIII ст.
12. Італійські культурні стратегії часів Ресорджименто.
13. Культурні стратегії Габсбургів в Австро-Угорщині у XIX-XX ст.
14. Культурні стратегії російських монархів у XIX-XX ст.
15. Культурні стратегії часів королеви Вікторії в Англії.
16. Українське питання в культурних стратегіях російських та австро-угорських імператорів XIX початку XX ст.
17. Культурні складові реформ Ататюрка в Турції.
18. Культурна революція доби Мейдзі в Японії.
19. Українізація як культурна стратегія.
20. Культурні стратегії в Італії 30-40-х рр. XX ст.
21. Культурні стратегії в Німеччині в 30-40-х р. XX ст.
22. Культурні стратегії в Америці в першій половині XX ст.
23. Стратегії культурної революції в СРСР: мета, засоби, наслідки.
24. Культурна революція в Китаї: мета, засоби, наслідки.
25. Культурна революція в Ірані: мета, засоби, наслідки.
26. Культурні стратегії країн Південно-Східної Азії по закінченню Другої світової війни.
27. Культурна революція 60-х р. XX ст. в Європі та Америці.
28. Контр-культурні стратегії в країнах Європи та Америки у другій половині XX ст.

29. Культурна стратегія Ватикану останньої третини XX - початку XXI ст.
30. Динаміка стратегічних пріоритетів в культурній політиці країн Західної Європи у XX ст.

11. Теми для підсумкової форми контролю

для підготовки до тестування

1. Культура та політика: співвідношення понять.
2. Культура як зміст та мета політичної діяльності.
3. Політична культура як основа формування культурних стратегій.
4. Культурна політика: сутність та місце в забезпеченні культурного порядку.
5. Суб'єктний вимір культурних стратегій та їх культурно-політичних проєкцій.
6. Типологізація моделей культурної політики за ідеологічним спрямуванням.
7. Типологізація моделей культурної політики за інституційною та функціональною ознакою.
8. Типологізація моделей культурної політики за економіко-правовою ознакою.
9. Культурна політика в нормативно-правових документах України.
10. Культурна політика у документах ООН та Європейського Союзу
11. «Культурна революція» та «культурна реформація» як соціокультурні стратегії.
12. Культурна демократія як принцип та стратегія в країнах Європи у XX ст.
13. Демократизація культури як стратегія європейської культурної політики у XX ст.
14. Культурні права людини: зміст та форми реалізації.
15. Культурні індустрії: еволюція поняття та форми реалізації
16. Концепції креативного класу та їх стратегічні відповідники.
17. Культурний капітал як передумова та мета культурних стратегій.
18. Культурний плюралізм як соціальна реальність та як стратегічна мета.
19. Культурологічні аспекти проблеми дискримінації та захисту меншин.
20. Мультикультуралізм як культурна стратегія.
21. Культурні стратегії націоналізму.
22. Культурна колонізація та деколонізація як культурні стратегії.
23. Расизм як культурна стратегія.
24. Особливості культурної глобалізації та альтернативні їй культурні стратегії.
25. Міграційні процеси та стратегії формування культурної толерантності.

Теми для підсумкової дискусії:

- Декомунізація як культурна стратегія в Україні.
- Культурна права людини та культурні інтереси держави
- Культура відміни чи відміна культури?

Теми визначаються наприкінці курсу з урахуванням їх актуальності та готовності здобувачів до їх обговорення.

12. Рекомендована література до курсу:

Джерела

1. Основи законодавства про культуру : Закон України від 14 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради. – 1992. – № 21. – Ст. 294.
2. Про затвердження концептуальних напрямів діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури : Постанова КМУ від 28 червня 1997 р.
3. Концепція державної політики в галузі культури на 2005-2007 рр. : Закон України від 03.03.2005.
4. Про ратифікацію Конвенції про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження : Закон від 20.01.2010.
5. Про першочергові заходи щодо збагачення та розвитку культури і духовності українського суспільства : Указ Президента від 24.11.2005. – № 1647/2005.
6. Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини : Закон України від 06.03.2008 // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 16. – Ст. 153.
7. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.2007. Соціальна і гуманітарна політика 120
8. Декларація Мехіко щодо політики у сфері культури (26 липня – 6 серпня 1982 р.) / Україна в міжнародно-правових відносинах. Київ : Юрінком Інтер, 1997.
9. Про Рекомендації парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку» : Постанова Верховної Ради від 26.12.2002.
10. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168.

Основна література.

1. Вступ до європейських студій: навчальний посібник / За редакцією Дмитра Шевчука, Віталія Лебедюка, Олени Шершньової та Томаша Стемпневського. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. 278 с.
2. Гриценко О. А. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. Київ: УЦКД, 2000. – 228 с.
3. Гриценко О. А. Президенти і пам'ять. Політика пам'яті президентів України (1994–2014: підґрунтя, послання, реалізація, результати. Київ: К.І.С., 2017. – 1136 с.
4. Гриценко О. А. Декомунізація в Україні як державна політика і як соціокультурне явище. – Київ: Інст. Політ. і етнонац. досл. ім. І.Ф. Кураса НАН України; Інст. культ. НАМ України, 2019. – 320 с.
5. Касьянов Г. Past Continuous: історична політика 1980-х–2000-х. Україна та сусіди. Київ. : Laurus, Антропос-Логос-Фільм, 2018. - 420 с.
6. Кравченко О. В. Культурна політика України в парадигмах сучасності: теоретико-методологічні аспекти культурологічної інтерпретації / О. В. Кравченко. Харків : ХДАК, 2011. 302 с.
7. Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. – К.: Дух і Літера, 2021. – 312 с.
8. Культурна політика Європейського Союзу. Хрестоматія : навч. посіб. / Упорядники: Кеда М.К., Соломенна Т.В. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2022. 468 с.
9. Матарассо Ф., Лендрі Ч. Пошук рівноваги: двадцять одна стратегічна дилема культурної політики. – Київ: British Council. Ukraine, 2005. – 31 с.
10. Саракун Л. П. Культурна політика сучасної України. – Ніжин.:НУХТ, 2016. – 205 с.

Додаткова література.

1. Андерсон Б. Уявлені спільноти : міркування щодо походження й поширення націоналізму; пер. з англ. В. Морозова. – Київ: Критика, 2001. 271 с

2. Брюбейкер Р. Переобрамлений націоналізм : статус нації та національне питання у новій Європі ; пер. з англ. О. Рябова. – Львів : Кальварія, 2006. 280 с.
3. Гібернау М. Ідентичність націй; пер. з англ. П. Тарашука; ред. Л. Марченко. – Київ : Темпора, 2012. 303 с.
4. Гілен П., Ляйстер Т. Культура в підмурках громадянського суспільства / Паскаль Гілен і Тайс Ляйстер (пер. Ярослава Стріха)., Харків: IST Publishing, 2018., 120 с.
5. Гілен П. Перформування спільного міста. На перетині мистецтва, політики й громадського життя: зб. статей / Паскаль Гілен; пер. з англ. Я. Стріха, Ю. Дідоха, Т. Родіонова, В. Ядуха. — Харків: IST Publishing, 2019. 120 с.
6. Гнатюк О. Прощання з імперією: українські дискусії про ідентичність. – Київ: Критика, 2005. – 528 с
7. Гнатюк О. Між літературою і політикою: Есеї та інтермедії. Київ: Дух і літера. 2012. 365 с.
8. Гриценко О. А. Культурна політика в Україні: аналіт. огляд / ред.-упоряд., кер. авт. кол. О. Гриценко; Укр. Центр культ. дослідж. М-ва культури і туризму України. – Київ: УЦКД, 2007. – 160 с.
9. Демчук Р. Українська ідентичність в модусі міфологем: монографія. – Київ: Стародавній світ, 2014. – 236 с.
10. Донскіс Л. Збентежена ідентичність і сучасний світ. Київ: Факт. 2010 – 312с
11. Єрмоленко, В. Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі ХІХ–ХХ століть. Київ: Дух і Літера. 2017. 480 с.
12. Здіорук С.І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті. Аналітична доповідь / С.І. Здіорук, О.М. Литвиненко, О.П. Розумна. – Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2012
13. Іванишин П. Два постколоніалізми: національно екзистенційна диференціація / П. Іванишин // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2004. – Вип. 33. – Ч.2. – С. 191–198.
14. Ідея культури: виклики сучасної цивілізації / Є. К. Бистрицький, С. В. Пролеєв, Р. В. Кобець, Р. В. Зимовець. – Київ: Альтерпрес, 2003. – 192 с.
15. *Культурне планування Львова: підготовка культурної мапи. 2008.* URL: <https://www.kultura.org.ua/wp-content/uploads/Webukr.pdf>
16. Ланюк Є. Політика і мистецтво. Історичний взаємозв'язок: монографія; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 242 С.
17. Лідбітер Ч. Оуклі К. Незалежні // Діалог. Культурна політика: міжнародний досвід, теорія, практика. Інф.–анал. вісник. – Київ. 2004. – Січень – березень. – Вип. 4: Творчі індустрії і нова економіка: британський шлях. С. 35–52.
18. Лютий Т., Ярош О. (2016). Ідеологія: матриця ілюзій, дискурсів і влади. Київ: НаУКМА. 2016. 199 с.
19. Методичні матеріали до курсу «Культура та політика багатозначність (взаємозв'язків)». – К.: ТОВ «Університетське видавництво Пульсари», 2020. – 88 с
20. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура: пер з англ. – Київ.: Акта, 2005.- 357 с.
21. Homo creativus. Як новий клас завойовує світ, Річард Флоріда. – Київ.: Наш Формат, 2018. 432 с.
22. Bell D., Oakley K. Cultural Policy. Routledge Taylor & Francis Group. 2015.175 p.
23. D'Angelo M. Cultural policies in Europe: A comparative approach / D'Angelo, P.Vesperini. — Strasburg : Council of Europe Publishing ,1998. — 223 p.
24. Girard A. Cultural Development: Experiences and Policies / A. Girard. P. : UNESCO, 1983. 190 p.
25. Möller F. Politics and Art / Oxford Handbooks Online. Subject: Political Science, Comparative Politics, Political Theory
26. O'Brien D. Cultural Policy. Management, value and modernity in the creative industries. Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group. 2014. 166 p.

27. Schuster, J. Mark. Informing Cultural Policy: The Research and Information Infrastructure
Routledge. 2017. 290 p.

Освітні ресурси:

1. Курс «Культурна стратегія». URL :
<https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/cultural-strategy>
2. Курс «Культура та політика: багатозначність взаємозв'язків». URL :
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/culture-politics/>

Інформаційні ресурси Інтернет

UNESCO: <https://www.unesco.org/en>

European Union :. https://european-union.europa.eu/index_uk

Міністерство культури та інформаційної політики України: <https://mcip.gov.ua/>

Культура і креативність: <https://www.culturepartnership.eu/>

Компендіум культурних політик и тенденцій в Європі: <https://www.culturalpolicies.net/>

Council of Europe. URL: https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/documents_EN.asp

European Heritage Alliance 3.3. Documents. URL: <https://europeanheritagealliance.eu/documents/>

Culture and Cultural Heritage. Standards / Council of Europe. URL:
<https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/standards>

Culture and Cultural Heritage. Reference texts. Declarations. Recommendations. Resolutions /
Council of Europe. URL: <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/texts-of-reference>

Creative Europe /Culture and Creativity – European Union. URL:
<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>

Креативна Європа в Україні. URL: <https://creativeeurope.in.ua>

До силябусу підготовлені матеріали навчально-методичного комплексу, які розміщуються у профілі викладача:

1. *Робоча програма*
2. *Плани семінарських занять*